

Links Ecologisch Forum (LEF)

Forum Gauche Ecologie (FGE)

Radicaal Groen Linkse Partijoverstijgende Beweging

Mouvement Radical Rouge et Vert, au-delà des Partis

Vlaams regeerakkoord over het bos: vertrouwen, verbinden, verbossen?

Geplaatst op zaterdag 23 augustus 2014 |

SHARE

BOS+ heeft het nieuwe Vlaamse Regeerakkoord de voorbije dagen even grondig onder de bosloep genomen. De term "bos" komt er maar sporadisch in voor, veel minder dan in het vorige Regeerakkoord. Maar tussen de lijnen door ontwaren we toch een aantal mooie doelstellingen, en – optimisten als we zijn – zien we zelfs een ambitieuze agenda doorschemeren.

Het behoud van de Ruimtebalans met zijn oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende types landgebruik – o.m. de belofte 10.000 ha bosuitbreiding -, de bundeling van de bevoegdheden Ruimtelijke Ordening, Milieu en Landbouw in één ministerie, het maximaal vrijwaren van de open ruimte en de focus op de Europees beschermde natuur, zijn enkele van de belangrijkste aandachtspunten voor de komende legislatuur.

But of course, the proof of the pudding will be in the eating... "Zorgen voor milieu en natuur brengt op", lezen we op p. 76 van het Regeerakkoord. Aan de Vlaamse Regering om nu de daad bij het woord te voegen.

P. 57: "De invulling van de ruimtebalans met zijn sectorale doelstellingen uit het RSV blijft de ambitie." Reeds op onze politieke debatavond kort voor de verkiezingen hadden de partijen die vandaag deel uitmaken van de Vlaamse Regering, het bevestigd: "Pacta sunt servanda." De oppervlakte-doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), voor de verdeling van de open ruimte, dienen gerealiseerd te worden. In de komende legislatuur zal het RSV weliswaar vervangen worden door een nieuw Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, maar het nieuwe Regeerakkoord vermeldt dus wel heel expliciet de Ruimtebalans uit het RSV als de blijvende ambitie. En engageert zich daarmee alsnog tot onder meer de realisatie van de belofte 10.000 hectare bosuitbreiding. Op 15 jaar is echter slechts 22% van de doelstellingen gerealiseerd, wil men de komende 5 jaar echt vooruitgang op dit vlak boeken, dan zal men meer dan één tandje moeten bijsteken. BOS+ dringt erop aan dat deze ambitie nu vertaald wordt in een concreet actieplan én de nodige budgetten en mankracht om ze versneld waar te maken. De Beleidsbrief en de begroting van kersvers Minister van Omgeving, Milieu en Landbouw, Joke Schauvliege, zal duidelijkheid moeten verschaffen over deze ambitie.

P. 18: "We brengen de bevoegdheden ruimtelijke ordening en milieu samen bij één beleidsdomein." Dat de bevoegdheden ruimtelijke ordening, milieu en trouwens ook landbouw nu gebundeld worden in één en dezelfde portefeuille, van Minister Joke Schauvliege, is een stap vooruit t.o.v. het verleden. In vorige legislaturen was immers vaak gebleken dat de spreiding van deze bevoegdheden over diverse ministeries de efficiënte realisatie van de beleidsdoelstellingen in de weg stond. Minister Schauvliege krijgt nu alle de sleutels in handen om écht vooruitgang te boeken. Voor bv. de verderzetting van de afbakeningsprocessen in het buitengebied – de zgn. AGNAS-processen die in de vorige legislatuur volkomen vastgelopen waren – biedt deze bundeling van bevoegdheden grote voordelen. BOS+ gaat ervan uit dat onze minister hier op korte termijn tot actie overgaat, zodat tijdens de komende legislatuur eindelijk rechtszekerheid kan geboden worden over het landgebruik in het buitengebied aan landbouw-, natuur- en bossector. Het Regeerakkoord stelt zich ook expliciet tot doel "de waardevolle open ruimte maximaal te vrijwaren" (p.18). Een hoopgevend signaal, dat echter in de praktijk bijzonder zware inspanningen zal vergen. Vandaag verdwijnt elke 6 hectare buitengebied onder het beton...

P. 58: "De acties afgesproken in de conceptnota 'Plan van aanpak ruimtelijk bedreigde bossen', voeren we verder uit om ecologisch waardevolle bossen buiten de geëigende bestemmingszones beter te beschermen." Ook de concrete realisatie van het net voor de verkiezingen besliste plan van aanpak voor de ruimtelijke bedreigde bossen, zal gebaat zijn bij de bundeling van bevoegdheden bij Minister Schauvliege. We stellen tevreden vast dat het regeerakkoord voorziet om het actieplan voor onze bedreigde waardevolle bossen integraal uit te voeren. The proof of

the pudding, of course, is in the eating: de komende jaren zal uit de cijfers moeten blijken of de negatieve ontbossingstrend eindelijk gekeerd wordt.

P. 71: "De Vlaamse Regering zorgt voor bijkomende middelen zodat de instandhoudingsdoelstellingen onverkort uitgevoerd kunnen worden." Maar ook p. 80: "Zowel de kredieten voor aankoop, inrichting en beheer als de subsidies voor terreinbeherende verenigingen en andere initiatiefnemers worden waar mogelijk en nodig geheroriënteerd naar en gefocust op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen." In het Regeerakkoord ligt de nadruk heel sterk op de realisatie van de Europees beschermde natuur, de zogenaamde Instandhoudingsdoelstellingen. Voor het bos is dit een tweesnijdend zwaard: enerzijds zal er ongetwijfeld een significante oppervlakte bos verdwijnen voor de realisatie van andere natuurtypes; anderzijds moet er voor de instandhouding van bepaalde boshabitats ook 6.000 à 9.000 hectare bos bijgecreëerd worden. BOS+ dringt erop aan dat niet gekozen wordt voor de gemakkelijksoplossing – nl. natuurontbossingen realiseren en de ecologische bosuitbreiding op de lange baan schuiven – maar dat de netto bosoppervlakte steeds in stijgende lijn moet blijven gaan.

P. 135: "We moeten er voor zorgen dat kinderen en jongeren kunnen spelen in een groene omgeving op het platteland en in de stad." En: p.80: "Prioritair is de implementatie en de financiering van de instandhoudingsdoelstellingen" (...) "waarbij voorrang wordt gegeven aan de speciale beschermingszones, hoewel erbuiten initiatieven mogelijk blijven en ook stadsrandbossen nog kunnen ontwikkeld worden." In tegenstelling tot het vorige Regeerakkoord komt de realisatie van nabij toegankelijk groen en van de - op sociaal en milieuvlak zo belangrijke - extra stadsrandbossen slechts sporadisch aan bod in het huidige Regeerakkoord, al blijven deze thema's zeker niet onvermeld. We dringen er bij de Vlaamse Regering op aan om ook deze doelstellingen zeker niet uit het oog te verliezen. Om ze te kunnen realiseren moet Vlaanderen er bovendien zelf een drijvende kracht van zijn en blijven. Samenwerking met de lagere overheden is cruciaal op dit vlak, maar dit mag zeker niet betekenen dat de verantwoordelijkheid helemaal naar lagere beleidsniveaus wordt doorgeschoven. De realisatie van de beoogde stadsrandbossen loopt immers grote achterstand op, een kordate inhaalbeweging waarbij de Vlaamse overheid opnieuw een voortrekkersrol op zich neemt, dringt zich zeer zeker op. Ook het enorme belang van voldoende groenvoorzieningen in de bebouwde kom van steden en gemeenten moet een belangrijk aandachtspunt blijven; de talloze voordelen van een voldoende groene stads- of dorpskern zijn gekend; aan de Vlaamse Regering om ook op dit vlak de Vlaamse bevolking voldoende te bedienen.

Aangezien er vooral voor de realisatie van bijkomende bosgebieden in de bestemmingsplannen én bijkomend bos op het terrein, zowel in het kader van de Europese natuur als t.b.v. de stadsrandbossen, nog heel veel werk op de plank ligt (de bosdoelstellingen kennen de laagste realisatiegraad van alle sectoren in de Ruimtebalans), roepen we minister Schauvliege en het Agentschap voor Natuur en Bos op om hiervoor opnieuw gespecialiseerde teams in het leven te roepen. De expertise is aanwezig bij het ANB, nu nog de nodige mensen en middelen graag.

Tot slot blijven een aantal voor het bosbeleid belangrijke instrumenten onvermeld in het Regeerakkoord. We gaan er echter vanuit dat de Vlaamse Regering organisaties als de bosgroepen (t.b.v. het privébos in Vlaanderen) en een financieringsmechanisme zoals het Vlaams Fonds Tropisch Bos (ter ondersteuning van duurzaam bosbeheer in de tropen) zal blijven ondersteunen omdat deze in hoge mate bijdragen tot de beleidsengagementen van Vlaanderen. Andere essentiële pijlers in de verdere uitbouw van het Vlaamse bos- en natuurbeleid zijn goede en breed gedragen meetmethodieken om de vooruitgang te monitoren (zoals de Boswijzer en de Bosinventarisatie) en de ontwikkeling van een lange-termijnvisie op bos en bomen.

BOS+ kijkt alvast uit naar de concrete actieplannen van de nieuwe regering, biedt graag haar jarenlange expertise en ervaring op het terrein aan en kijkt uit naar een constructieve samenwerking rond deze en andere bosthema's. We rekenen erop dat de mooie intenties uit dit Regeerakkoord de komende legislatuur ook omgezet worden in realisaties op het terrein. De nieuwe Vlaamse Regering moet ecologische waarde, milieukwaliteit en economische groei als complementaire vereisten voor een gezond en welvarend Vlaanderen zien. In andere Europese topregio's zien we meer en meer investeringen in ecologische en landschappelijke kwaliteit, om een aangename werk- en leefomgeving te creëren. Dit is in onze postmoderne, geurbaniseerde en genetwerkte samenleving eigenlijk een evidentie, als belangrijke bron van welzijn, van welvaart en van economische groei.

"Zorgen voor milieu en natuur brengt op", lezen we op p. 76 van het Regeerakkoord. Aan de Vlaamse Regering om nu de daad bij het woord te voegen.

BOS+ - augustus 2014